

“ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ”, “ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ” ΣΕ ΣΥΝΤΑΞΗ

Στην εφαρμογή των κανόνων της Κοινωνικής Ασφάλισης, στον τομέα παροχών συντάξεως λόγω γήρατος, συχνά αναφέρονται οι όροι “**Θεμελίωση του Δικαιώματος**” και ιδίως μετά τον Ν. 3863/2010, “**Κατοχύρωση του Δικαιώματος**”. Στην νομοθεσία δεν γίνεται ανάλυση ή ερμηνεία των δύο όρων, όμως η πρακτική του θεσμού της Κ.Α. και η νομολογία των Δικαστηρίων τους έχει διαπλάσει:

“**Θεμελίωση δικαιώματος**”: Ο όρος συνιστά Γενική Αρχή (Γ.Α.) που προκύπτει από το πνεύμα του δικαίου της Κ.Α. και ως τέτοια δεν έχει ανάγκη υποστηρίξεως από ρητή διάταξη του νόμου. Κατά την άποψή μας, η ως άνω Γενική Αρχή, στην σύνταξη λόγω γήρατος, εφαρμόζεται όταν σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές ο ασφαλισμένος πληροί αθροιστικά τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις, οι οποίες συνιστούν δικαίωμα σε σύνταξη, ήτοι:

Πρώτον: Έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας για σύνταξη λόγω γήρατος, όπου τέτοιο προβλέπεται.

Δεύτερον: και έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφαλίσεως για την λήψη του ποσού της συντάξεως που αναλογεί.

Η μετά ταύτα τυχόν συνέχιση της εργασίας του ασφαλισμένου στον αυτόν ή άλλον εργοδότη ή η αναβολή υποβολής της αιτήσεως για σύνταξη για οποιοδήποτε άλλο λόγο **δεν καθιστά τη θέση του ασφαλισμένου χειρόνα**, έστω και αν οι προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως μεταβάλλονται στο μεταξύ προς το δυσμενέστερο (ΣΤΕ 207/71). Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, με την υποβολή της αιτήσεως, κατά την ως άνω γενική αρχή του ασφαλιστικού δικαίου, αν δεν υπάρχει αντίθετη ρητή διάταξη, **ο φορέας συνταξιοδοτήσεως αυτεπαγγέλτως εφαρμόζει τις ευμενέστερες προϋποθέσεις**, είτε αυτές είναι οι νεώτερες, είτε οι παλαιότερες.

Η παροχή ασφαλιστέας εργασίας και μετά τη “θεμελίωση του δικαιώματος” και πριν την υποβολή της αιτήσεως για σύνταξη συντελεί αποφασιστικά στην αύξηση του ποσού της μηνιαίας συντάξεως που θα προκύψει.

“**Κατοχύρωση δικαιώματος**”: Πέραν από την ανωτέρω Γενική “Θεμελίωση του δικαιώματος” σε σύνταξη, η οποία εφαρμόζεται παγίως σε όλες τις περιπτώσεις και σε κάθε μορφή νομικής βάσεως για σύνταξη, ο Ν. 3863/10 άρθρ. 10 παρ. 3 (ΔΕΝ 2010 σ. 897) και ο Ν. 4093/12 (άρθρο πρώτο, παρ. ΙΑ, ύπο-παρ. ΙΑ4 (ΔΕΝ 2012, σ. 1393 ιδίως σ. 1497), έκαστος χωριστά, **προέβλεψαν την “κατοχύρωση του δικαιώματος” σε σύνταξη σε όσα πρόσωπα μέχρι το έτος 2012 είχαν συμπληρώσει μόνο τον χρόνο ασφαλίσεως ή μόνο το όριο ηλικίας που απαιτείτο**, πριν από τους εν λόγω νόμους, για σύνταξη, οπότε αναμένεται και η συμπλήρωση της άλλης προϋποθέσεως που προβλέπεται κατά το έτος συνδρομής της πρώτης, για να επέλθει η θεμελίωση. Πρόκειται για ευρύτατη περιπτώσιολογία, μη υποκείμενη σε ενιαίους κανόνες, και ως εκ τούτου εκφεύγει του σκοπού του παρόντος σημειώματος. Ωστόσο αμφότεροι οι όροι, δηλαδή της “Θεμελίωσης” και της “Κατοχύρωσης” του δικαιώματος σε σύνταξη, εκφράζουν τρόπον τινά και τις άλλως ονομαζόμενες αρχές:

Της ασφάλειας δικαίου και/ ή

Της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, που πηγάζουν από το Σύνταγμα και άλλες πηγές δικαίου οι οποίες διέπουν τις σχέσεις της Πολιτείας με τους διοικουμένους.